

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА”

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

М.А.Н.

• Мала академія наук
України під егідою
• ЮНЕСКО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ XVII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ “АКАДЕМІЧНА Й УНІВЕРСИТЕТСЬКА НАУКА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ”

12-13 ГРУДНЯ 2024 РОКУ

держави. Тільки спільними зусиллями можна досягти сталого та надійного розвитку цієї важливої сфери енергетики в Україні.

Література:

1. *Атлас енергетичного потенціалу відновлюваних джерел енергії України / за заг. ред. С.О. Кудрі. – Київ: Інститут відновлюваної енергетики НАН України. – 2020. – 82 с.*

2. *Гутаревич Н. Енергетика під час війни в Україні: які зміни в регулюванні? ЮРЛІ-ГА. URL: https://jurliga.ligazakon.net/ak-tualno/12602_energetika-pd-chas-vuni-v-ukran-yak-zmni-v-regulyuvann.*

3. *Конеченков А., Омельченко В. Сектор відновлюваної енергетики України до, під час та після війни. URL: <https://razumkov.org.ua/statti/sector-vidnovlyuvanoyi-energetyky-ukrayiny-do-pid-chas-ta-pislya-viyny>*

УДК 330.3:330.4

**АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ ЗА ВИТРАТАМИ
ВИРОБНИЦТВА В ГАЛУЗІ МАШИНОБУДУВАННЯ В ПОЛТАВСЬКІЙ
ОБЛАСТІ**

Ічанська Н.В., Лисенко М.В.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
ichanska2016@gmail.com*

Важливим етапом при розробленні планів та програм розвитку машинобудування в регіонах України є аналіз динаміки показників, що відображають стан цієї галузі. Такий аналіз дає можливість виявити та оцінити зв'язки між даними показниками, визначити тенденції в їх динаміці, розробити

науково обґрунтовані прогнози і на основі одержаних результатів прийняти ефективні управлінські рішення.

Одним із найважливіших показників, що відображають стан машинобудівної галузі в регіоні є величина доданої вартості за витратами виробництва суб'єктів господарювання. Цей комплексний показник включає велику кількість окремих показників, які стосуються різних видів продукції. Для одержання науково обґрунтованих висновків щодо динаміки доданої вартості в галузі в цілому нами використано метод інтегрального оцінювання. Одержані за допомогою цього методу інтегральні оцінки можна включати в оптимізаційні економіко-математичні моделі в вигляді критеріїв ефективності керуючих впливів.

Для одержання інтегральної оцінки нами вибрані показники динаміки доданої вартості в наступних галузях: виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (x_1); виробництво електричного устаткування (x_2); виробництво машин і устаткування (x_3); виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів (x_4); виробництво інших транспортних засобів (x_5). Для дослідження вибраний ретроспективний період 2014-2023 рр. Одержані статистичні дані нормалізуються, тобто зводяться до порівняльного вигляду. Нормалізація здійснюється на основі рівності

$$y_i(t) = \frac{x_i(t) - x_i^{min}}{x_i^{max} - x_i^{min}}$$

де $x_i(t)$ – значення i -того показника в t -тий рік ретроспективного періоду, $y_i(t)$ – нормалізоване значення цього показника в даний рік, x_i^{min} та x_i^{max} – відповідно мінімальне та максимальне значення показника x_i в ретроспективному періоді.

Інтегральну оцінку $W(t)$ величини доданої вартості за витратами виробництва суб'єктів господарювання визначаємо лінійною комбінацією

$$W(t) = \sum_{i=1}^n \alpha_i y_i(t)$$

Вагові коефіцієнти α_i визначаємо методом модифікованої головної компоненти. Цей метод дає можливість таку інтегральну оцінку, яка найкраще корелюватиме із статистичними показниками, що використовувались при її визначенні. Для визначення вагових коефіцієнтів даним методом складаємо коваріаційну матрицю показників y_i , знаходимо її власні значення та власний вектор, що відповідає максимальному власному значенню. Коефіцієнти α_i приймаємо рівними квадратам координат даного вектора. В результаті одержимо таку оцінку величини доданої вартості за витратами виробництва суб'єктів господарювання в галузі машинобудування для Полтавської області

$$W(t) = 0,289y_1(t) + 0,285y_2(t) + 0,294y_3(t) + 0,050y_4(t) + 0,082y_5(t)$$

Одержана інтегральна оцінка має чітко виражену тенденцію зростання. Ця тенденція описується рівнянням парної лінійної регресії

$$W(t) = 0,0867t - 0,0536$$

Коефіцієнт детермінації $R^2 = 0,9762$ підтверджує адекватність даного рівняння початковим даним, що дає можливість використовувати його для прогнозування динаміки величини доданої вартості.

УДК 721

**ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ ВИСТАВКОВОГО ПРОСТОРУ
В УМОВАХ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ**

Какотін Т.Г., Новосельчук Н.Є.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
ya.lion10@gmail.com*

Актуальність. Значення виставкової діяльності як однієї з сфер розвитку сучасної економіки постійно зростає. Виставкова діяльність є багатофункціональним явищем, що сприяє розвитку торгівлі, зміцненню